

Hyväksytty HRI-ohjausryhmässä 15.2.2019

**Helsinki Region Infoshare -palvelu
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
2019**

Sisällysluettelo

1.	Yhteenveto	3
1.1.	Palvelun tilannekatsaus	3
1.2.	Palvelun toimintamalli	4
1.3.	Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020	5
2.	Vuoden 2019 toiminta osa-alueittain	7
2.1.	Tiedon tuottaminen	7
2.2.	Tiedon avaaminen	8
2.3.	Tiedon jakelu	12
2.4.	Tiedon hyödyntäminen.....	13
2.5.	Viestintä.....	14
2.6.	Juridiikka.....	17
2.7.	Yhteistyö muiden tietoa avaavien ja hyödyntävien toimijoiden kanssa	18
2.8.	Palvelun hallinta ja ylläpito	20

1. Yhteenveto

1.1. Palvelun tilannekatsaus

Helsinki Region Infoshare (HRI) -palvelu käynnistyi vuonna 2010 projektiluontoisena. Syksyllä 2012 pääkaupunkiseudun kaupungit hyväksyivät HRI-palvelun toiminnan vakiinnuttamista ja ylläpitoa koskevan pääsopimuksen sekä rahoitussopimuksen, jotka tulivat voimaan vuoden 2013 alusta alkaen.

Vuosina 2015-2017 pääkaupunkiseudun kaupungit olivat mukana 6Aika Avoin data ja rajapinnat -hankkeessa. Hanke tuki merkittävällä tavalla HRI:n toimintaa edistämällä yrityskehityksen tietoisuutta avoimesta datasta, tunnistamalla yritysten tarpeita sekä avaamalla liiketoimintapotentiaalista dataa.

Vuonna 2019 HRI jatkaa toimintaansa osana pääkaupunkiseudun kaupunkien normaalia toimintaa. Tiedon avaamista ja julkaisua tukevat HRI-toiminnot ovat Helsingin kaupunginkanslian vastuulla ns. clearing house -toimintona. HRI-palvelun clearing housen keskeinen tehtävä on tukea HRI:hin kuuluvia kuntia tiedon avaamisessa, julkaisemisessa ja hyödyntämisessä.

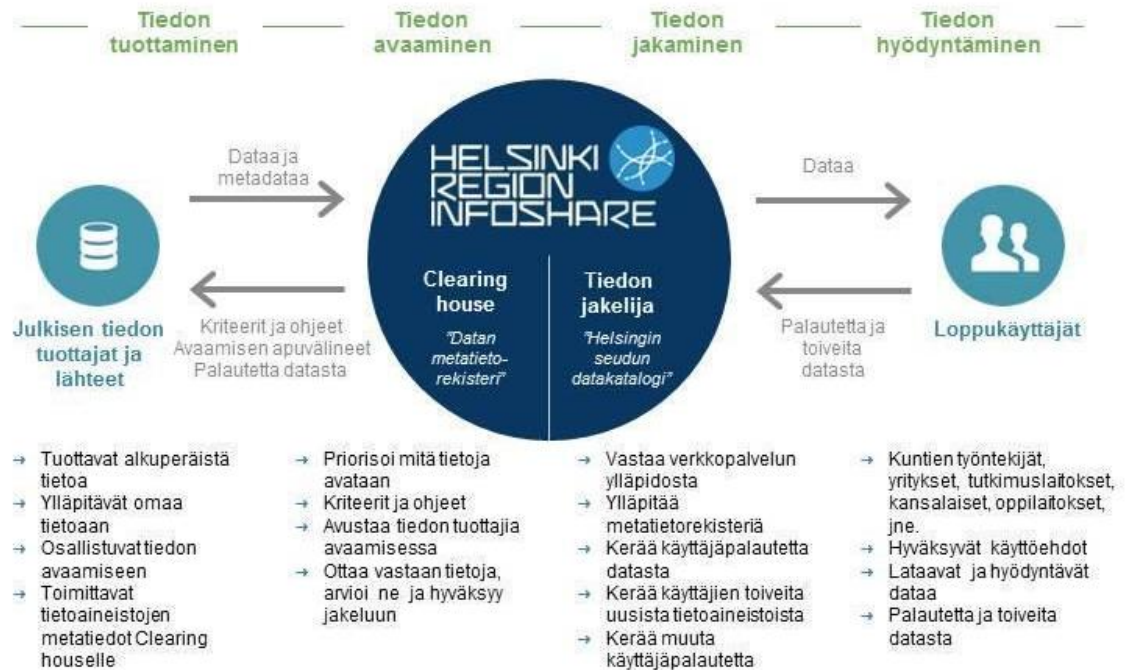
HRI:n ydintoimintoihin kuuluvat hri.fi-verkkopalvelun ylläpitäminen ja ylläpidon edellyttämä välttämätön kehittäminen. Isompi kehittäminen tapahtuu erillisin päätöksin ja erillisin sopimuksin rahoituksineen. Osaksi Helsingin kaupungin toimintaa vakiintunut clearing house -toiminto tarjoaa HRI-palvelun osapuolille (tällä hetkellä neljä kaupunkia) ohjaus- ja tukipalveluita. HRI:hin kuuluvat kunnat sitoutuvat tiedon avaamiseen ja julkaisemiseen ja huomioivat tiedon avaamisen kuntansa tietotekniikkaohjelmissa tai vastaavissa.

HRI-verkkopalvelusta avoimet tietoaaineistot löytyvät helposti ja nopeasti. Tietoaaineistot ovat hyödynnettävissä koneluettavassa, rakenteisessa muodossa ja maksuttomasti. Verkkosivuilla on myös ohjeita tiedon avaamiseen ja hyödyntämiseen.

Vuonna 2019 HRI auttaa pääkaupunkiseudun kaupunkeja uusien tietoaaineistojen avaamisessa sekä huolehtii, että jo avatut tietoaaineistot pysyvät ajan tasalla. Samalla tehdään yhteistyötä valtion ja muiden kuntien kanssa tietovarantojen avaamisessa ja yhteentoimivuuden edistämiseksi. Avaamisen lisäksi edistetään datan hyödyntämistä niin kaupungin toimijoiden kuin muiden potentiaalisten hyödyntäjätahojen kanssa.

1.2. Palvelun toimintamalli

HRI-palvelua kehitetään ja toteutetaan HRI-toimintamallin mukaisiin osa-alueisiin jaoteltuina.

Kuva 1. HRI-toimintamalli.

Vuoden 2019 toimintaa ja toimenpide-ehdotuksia on kuvattu osa-alueittain tarkemmin luvussa 2.

1.3. Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020

Vuonna 2019 pääkaupunkiseudun kaupungit rahoittavat HRI-palvelua yhteensä 60 000 eurolla. Tästä Helsingin rahoitusosuus on 50 % (30 000 e), Espoon 27,2 % (16 320 e), Vantaan 21,8 % (13 080 e) ja Kauniaisten 1 % (600 e)¹.

Helsingin kaupunki suorittaa sopimusten mukaisesti osan rahoitusosuudestaan työnä. Tämän työn määrä voi vastata enintään 35 prosenttia Helsingin kaupungin rahoitusosuudesta HRI-palvelun ylläpidon aikana. Kaupungit ovat sitoutuneet osoittamaan HRI-palvelun ylläpitovaiheeseen henkilötyöpanosta vuosittain seuraavasti: Helsinki 24 htkk, Espoo 12 htkk, Vantaa 12 htkk ja Kauniainen 2 htkk.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien HRI-palvelulle osoittama kokonaisrahoitus kattaa HRI-verkkopalvelun ylläpidosta ja jatkokehittämisestä sekä viestinnästä ja hyödyntämistoimista aiheutuvia kuluja.

HRI-palvelun kehittämistyölle voidaan hakea mahdollisuuksien mukaan lisärahoitusta myös muista ulkopuolisista rahoituslähteistä. Mahdollisista suurista kehityshankkeista ja niiden rahoituksesta voidaan tarvittaessa sopia erikseen omalla sopimuksella.

Vuoden 2019 talousarvio on kuvattu taulukossa 1.

¹ Laskettu 1.1.2018 väkimäärätilanteen pohjalta.

Taulukko 1. HRI-palvelun budjetti vuonna 2019 ja taloussuunnitelma vuodelle 2020.

Tulot

Kaupunki	TA2019 (€)	TS2020 (€)
Helsinki	30 000	30 000
Espoo	16 320	16 320
Vantaa	13 080	13 080
Kauniainen	600	600
Yhteensä	60 000	60 000

Menot

Kustannuslaji	TA2019 (€)	TS2020 (€)
Projektinhallinta ja konsultointi	5 000	<i>v. 2020</i>
Helsingin kaupunginkanslia	5 000	<i>allokoidaan myöhemmin</i>
Tiedon avaaminen ja jakelu	28 000	
Tekninen konsultointi ja verkkopalvelun kehittäminen	13 000	
Hri.fi:n ylläpito ja datastoren käyttö	15 000	
Tiedon hyödyntäminen	3 000	
Sovelluskisojen, hyödyntämisprojektien ym. sponsorointi	2 000	
Kehittäjäyhteistyö	1 000	
Viestintä	17 000	
Sisällöntuotanto (verkkosivu, some)	11 500	
Muut viestintätoimet	5 500	
Muut kulut	7 000	
Kokouskulut, matkakulut jne.	7 000	
Yhteensä	60 000	60 000

2. Vuoden 2019 toiminta osa-alueittain

2.1. Tiedon tuottaminen

HRI-palvelun keskeinen tehtävä on toimia ns. clearing housena. Käytännössä HRI-väki ohjeistaa ja avustaa tiedon tuottajia tuottamaan koneluetettavaa ja kuvailtua dataa, jotta se on tietoteknisesti helposti saavutettavissa ja hyödynnettävissä.

Pääkaupunkiseudun kaupungit vastaavat omalla tavallaan tiedonhallinnastaan, mutta HRI tukee sitä osaltaan, jotta tietoa saataisiin julkisilta osiltaan jakoon avoimena datana. Tiedonhallinta tarkoittaa tiedon keräämistä, organisointia ja tallentamista siten, että tieto saadaan tarkoituksenmukaisesti ja hallitusti käyttöön. Tiedonhallinnassa huomioidaan mm. tiedon omistajuus, tiedon käytön vastuut, tiedon käytettävyys ja luettavuus, tiedon saatavuus ja luovuttaminen sekä kysymykset tietoturvasta ja tietosuojasta.

HRI edistää yhdessä kaupunkien tietotekniikan ja tietohuollon kanssa myös tietoaineistojen yhteentoimivuutta, tiedon harmonisointia ja rationalisointia sekä avoimien rajapintojen rakentamista jo tietojärjestelmän hankintavaiheessa. HRI tekee tiivistä yhteistyötä tietotekniikasta ja kokonaisarkkitehtuurista vastaavien sekä avoimen ohjelmistokehityksen toimijoiden kanssa. Lisäksi on tärkeää seurata valtionhallinnon toimia mm. valtion ja kuntien välisen tietotuotannon ja tiedon välityksen osalta. Tietoa on tärkeää tuottaa ja jakaa jo käyttöönotettujen standardien kuten ISO 37120 -standardin mukaisesti (<http://open.dataforcities.org/>).

Toimenpide-ehdotus	
Jatketaan yhteistyötä kaupunkien kokonaisarkkitehtuurista ja tiedonhallinnasta vastaavien kanssa ja huomioidaan samalla valtion toimenpiteet kutsumalla heidät ohjausryhmän kokoukseen tai erilliseen kokoukseen.	
Aikataulu:	Kevään 2019 aikana.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien kokonaisarkkitehtuuri- ja tiedonhallintavastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Tiedonhallinta selkeämpää ja tukee paremmin datan avaamista ja hyödyntämistä.

2.2. Tiedon avaaminen

HRI-palvelun keskeisenä tavoitteena on saada lisää pääkaupunkiseudun kaupunkien toimijoita tiedon avaajiksi ja huolehtimaan avattavien ja jo avattujen tietoaineistojen laadusta ja ajantasaisuudesta. Samalla huolehditaan metatietojen kattavuudesta ja yhtenäisyydestä, mikä on edellytys tietovarantojen tehokkaalle hallinnalle ja hyödyntämiselle. Mahdollisuuksien mukaan harmonisoidaan avattuja ja avattavia tietoaineistoja muiden kaupunkien kanssa.

HRI:n toimintamalli (kuva 1) kuvaa yksinkertaistetusti HRI:n roolin pääkaupunkiseudun kaupunkien tiedon tuotanto- ja jakeluprosessien eri vaiheissa. Toimintamallin toimivuus ja tuloksellisuus edellyttävät pääkaupunkiseudun kaupungeilta riittävää henkilöresursointia ja -vastuutusta sopimusten mukaisesti.

Kaupunkikohtaisesti toiminta pitää sisällään mm.:

- tietoaineistojen ja tiedontuotantoprosessien kartoitusta yhteistyössä kaupungin kokonaisarkkitehtuurin ja mahdollisten muiden asianosaisten kanssa nojaten kaupungin datastrategiaan tai vastaaviin linjauksiin
- tiedon julkisuuden ja avaamismahdollisuuksien selvittäminen tarvittaessa tietosuojavastaavaa konsultoiden ja tietoa anonymisoiden
- tiedontuottajien opastamista
- tietoaineistojen muokkausta julkaisukuntoon
- metatietojen määrittelyä
- viestintää tehdyistä avauksista ja hyödyntämistapauksista ja tulevista toimista
- tietoaineistojen päivityksistä huolehtimista

Toimintaan sisältyy tietoaineistojen kuratointi eli aineistosisältöjen ylläpitoon ja päivityksiin liittyvät toimenpiteet, joilla varmistetaan tietoaineistojen ajantasaisuus, eheys ja käytettävyys.

Tähän liittyviä toimenpiteitä on kuvattu luvussa 2.8. Palvelun hallinta ja ylläpito.

Tietoaineistojen avaamisessa ja avaamisprosessin jatkuvuuden varmistamisessa on tunnistettu erinäisiä teknisiä, hallinnollisia, juridisia ja osaamiseen liittyviä haasteita. Jotta datan avaamisprosessi saadaan jouhevaksi ja aidosti osaksi kaupunkien normaalia toimintaa, tulee haasteisiin aktiivisesti etsiä ratkaisukeinoja ja toteuttaa ratkaisuja käytännössä.

Pääkaupunkiseudun kaupungit tuottavat ja keräävät suuria määriä dataa. Kaupunkien tietoaineistojen kokonaisuuden hahmottamista sekä niiden avaamisen suunnittelua ja seurantaan helpottavat osaltaan kaupunkien tietojärjestelmä- tai sovelluslistaukset, mahdolliset tietovarantokuvaukset sekä organisaatiokuvaukset, joita on tarkoitus hyödyntää HRI-toiminnassa.

Dataa avataan yhä useammin avoimien ohjelmointirajapintojen kautta. Tämä on järkevää monessa mielessä ja palvelee erityisesti ohjelmistokehittäjiä. Samalla tulee kuitenkin huolehtia rajapintojen selkeästä ja johdonmukaisesta dokumentaatiosta. Lisäksi rajapinnan kautta saatavilla olevaa tietosisältöä tulisi mahdollisuuksien mukaan olla saatavilla myös tiedostoina.

Toimenpide-ehdotus	
Jatketaan datojen avaamista aiempien suunnitelmien sekä kaupunkien datastrategioiden tai vastaavien pohjalta.	
Viedään loppuun keskeneräiset data-avausprojektit ja edistetään uusia data-avauksia kaupunkien datastrategioiden, ICT-kehityshankkeiden tai vastaavien pohjalta. Data-avausprojektit kuvataan yhteiselle Trello-pohjalle ja julkaistaan otsikkotasolla HRI:n sivuilla. Listattujen datojen lisäksi priorisoidaan HRI:n käyttäjien toivomien datojen avaamista.	
Aikataulu:	2019.
Vastuuhenkilöt:	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Uusia data-avauksia tehty.

Toimenpide-ehdotus	
Tunnistetaan tai muodostetaan datojen avaamista ja hyödyntämistä edistävät kaupunkien sisäiset ryhmät mahdollisuuksien mukaan.	
Tunnistetaan ja muodostetaan mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun kaupungeissa kaupunkien sisäiset ryhmät, jotka säännöllisesti arvioivat, aikatauluttavat ja resursoivat tulevia data-avauksia ja datojen hyödyntämistoimia.	
Aikataulu:	Ryhmät kokoontuvat esim. neljä kertaa vuodessa.
Vastuuhenkilöt:	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Tunnistettu/muodostettu ryhmä/ryhmiä.

Toimenpide-ehdotus	
Edistetään datojen yhteentoimivuutta avaamalla dataa mahdollisuuksien mukaan yhteneväisillä tietomalleilla ja standardoitujen rajapintojen kautta.	
Tavoitellaan rajapintojen ja tietomallien osalta yhteneväisiä data-avauksia niin kuutoskaupunkien kesken kuin kansainvälisestikin OASC (Open and Agile Smart Cities) -verkoston avustuksella. Selvitetään ja mahdollisuuksien mukaan kokeillaan yhteisten tietomallien käyttöönottoa yhteistyössä avoindata.fi:n kanssa.	

Aikataulu:	2019.
Vastuuhenkilöt:	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat sekä kuutoskaupunkien ja avoindata.fi:n vastaavat toimijat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Selvitetty ja mahdollisuuksien mukaan kokeilu yhteisten tietomallien käyttöönottoa.

Toimenpide-ehdotus	
Huolehditaan jo avattujen datojen päivityksestä.	
Avattujen datojen päivityksestä ja metatietojen ajantasaisuudesta huolehditaan aiempien käytäntöjen mukaisesti. Lisäksi kokeillaan antaa muutamalle, runsaasti dataa julkaisevalle taholle käyttöoikeus dataportaaliin heidän datojen (organisaation) osalta ja annetaan tarpeen mukaan CKAN:in käyttökoulutusta.	
Aikataulu:	Jatkuvaa.
Vastuuhenkilöt:	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Avatut datat ovat ajantasaisia.

Toimenpide-ehdotus	
Julkaistaan tietoaineistoista metatietoa myös englanniksi.	
Julkaistaan tietoaineiston metatiedoista vähintään otsikkotieto myös englanniksi, jotta tiedot olisivat löydettävissä myös englanniksi.	
Aikataulu:	Jatkuvaa.
Vastuuhenkilöt:	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat, kaupunkien käännöspalvelut.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, tarvittaessa ulkopuolista käännöstyötä enintään 500 euroa.
Mittarit:	Jokaisesta avatusta datasta on julkaistu englanniksi vähintään otsikko.

Toimenpide-ehdotus	
Selvitetään, voisiko HRI:n metatietorakennetta täydentää paikkatietoaineistojen osalta tarkemmilla metatiedoilla.	
Selvityksessä tulee huomioida niin metatietomallin soveltuvuus muiden aineistojen kuvaamiseen kuin myös muiden kaupunkien ja avoindata.fi:n metatietorakenne.	
Aikataulu:	Kevät 2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien paikkatietoasiantuntijat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, mahdollisesta toteutuksesta aiheutuvat kohdentuu dataporttiin pienkehityskuluihin.
Mittarit:	Selvitys tehty ja mahdollisista jatkotoimista sovittu.

Toimenpide-ehdotus	
Luodaan kriteeristö datankeruukokeiluissa syntyvien aineistojen avaamisen osalta.	
Kaupungit ja Forum Virium Helsinki toteuttavat uudenlaisia datankeruukokeiluja, joissa syntyvää dataa on tarkoitus jakaa myös avoimena datana. Näiden datojen avaamiseen on tärkeä luoda yhteneväiset pelisäännöt.	
Aikataulu:	Kevät 2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, FVH.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Kriteeristö luotu.

2.3. Tiedon jakelu

Tiedon jakelulla tarkoitetaan tässä yhteydessä hri.fi-verkkopalvelukokonaisuutta, sen ylläpitoa ja jatkokehittämistä. Hri.fi:n ylläpidosta ja jatkokehittämisestä vastaa Helsingin kaupunginkanslia yhteistyössä Helsingin kaupungin avoimen ohjelmistokehityksen koodareiden ja ulkoisen palveluntarjoajan, Gofore Oy:n, kanssa kaupunginkanslian ja HRI:n ohjausryhmän määrittelemien toimeksiantojen pohjalta.

Hri.fi-verkkopalvelukokonaisuus siirrettiin vuoden 2018 alussa uudelle koodipohjalle, joka tuotettiin 6Aika-yhteistyönä. Verkkopalvelukokonaisuuden ylläpidosta huolehtii syksyyn 2021 asti Gofore Oy.

Verkkopalvelukokonaisuuden ylläpitoon ja jatkokehitykseen vuodelle 2019 varataan yhteensä 30 000 euroa, jolla katetaan mm. verkkopalvelun perusylläpidosta, datastore.hri.fi-pilvipalvelusta sekä mahdollisista jatkokehitystoimista syntyvät kulut. Mahdollisia suurempia jatkokehitystoimia ovat mm. CKAN:in versiopäivitys, Finto-ontologian hyödyntäminen, avoimien rajapintojen käyttäjähallinta sekä paikkatietoaineistojen ja tilastojen esikatselu. Lisäksi tehdään pienempiä korjaus- ja parannustoimia.

Toimenpide-ehdotus	
Huolehditaan hri.fi-verkkopalvelun ylläpidosta ja mahdollisista jatkokehitystöistä.	
Hri.fi:n ylläpidosta ja jatkokehittämisestä vastaa Gofore Oy HRI:n ohjausryhmän ja Helsingin kaupunginkanslian määrittelemien toimeksiantojen pohjalta.	
Aikataulu:	Vuoden 2019 aikana.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, HRI:n ohjausryhmä, Gofore Oy.
Kustannusarvio:	30 000 euroa.
Mittarit:	Verkkopalvelun ylläpito kestäväällä pohjalla, tarvittavia kehitystoimia tehty.

2.4. Tiedon hyödyntäminen

HRI-palvelu edistää tiedon avaamisen lisäksi myös tiedon hyödyntämistä. Keskeisin tehtävä on viestiä mahdollisille hyödyntäjätahoille avattavista ja jo avatuista aineistoista ja niiden hyödyntämismahdollisuuksista. Lisäksi HRI-palvelu osallistuu ja tukee tiedon hyödyntämistä yhteistyössä ao. kumppaneiden kanssa esim. tapahtumien yhteydessä.

Toimenpide-ehdotus	
Järjestetään kehittäjätilaisuuksia.	
Jatketaan kehittäjäyhteistyötä datojen hyödyntämisen edistämiseksi järjestämällä tietyn teeman ympärillä kaikille avoimia Helsinki Loves Developers -kehittäjätilaisuuksia noin kerran kuukaudessa. Lisäksi HRI on mahdollisuuksien mukaan mukana muissa kehittäjätilaisuuksissa ja hackathoneissa.	
Aikataulu:	2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien tietohallinto, ohjelmistokehityksen tiimi sekä viestintä, FVH.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, pienet tarjoilukulut enintään 500 euroa.
Mittarit:	Kehittäjätilaisuuksia järjestetty.

Toimenpide-ehdotus	
Tuetaan datojen hyödyntämistä sponsoroinnin.	
Tuetaan pääkaupunkiseudun kaupunkien avaamien datojen hyödyntämistä esim. sponsoroimalla avoimen datan kilpailuja tai muita tapahtumia.	
Aikataulu:	2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI:n ohjausryhmä.
Kustannusarvio:	2000 euroa.
Mittarit:	Tietoaineistojen hyödyntämistä sponsoroitu.

Toimenpide-ehdotus	
Viestitään pääkaupunkiseudun ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opettajille avoimesta datasta, jotta opiskelijat oppivat hyödyntämään avointa dataa harjoitus- tai oppinäytetöissään ja työurallaan.	
Tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen (kuten Metropolia AMK, Haaga-Helia AMK, Laurea AMK, Aalto Yliopisto, Helsingin yliopisto) ja mahdollisten muiden relevanttien koulutusinstituutioiden kanssa.	
Aikataulu:	2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, kaupunkien substanssiasiantuntijat.
Mittarit:	Sovelluksia, työkaluja, visualisointeja, analyyseja, dataa käytetty osana harjoitus- tai lopputöitä.

2.5. Viestintä

HRI-palvelun viestintää toteutetaan erikseen laadittavan viestintäsuunnitelman mukaisesti.

HRI:n keskeisiä asiakkaita ovat julkisen tiedon tuottajat tai kerääjät eli pääkaupunkiseudun kaupunkien toimialat ja niiden alaiset osastot. Lisäksi keskeisiä tahoja ovat sekä palvelun omistajat eli pääkaupunkiseudun kaupunkien johtajat (pormestari ja kaupunginjohtajat, jotka muodostavat johtoryhmän) ja ohjausryhmä että tiedon hyödyntäjät kuten sovelluskehittäjät ja opetus- ja tutkimustahot, kuntalaiset, yritykset ja media.

Viestintä on kaksisuuntaista. Toisaalta HRI:n tavoitteena on välittää keskeisille kohderyhmille tietoa HRI-palvelussa avatuista ja hyödynnetyistä datoista sekä toisaalta vastaanottaa palautetta ja toiveita datoihin liittyen. Viestintä pitää sisällään eri viestintäkanavien (kuten uutiset, ohjeistukset, haastattelut) sisällöntuotannon, tarvittavat käännöstyöt ja julkaisun.

HRI-palvelun ensisijaisia viestintävälineitä ovat verkkosivu (hri.fi) eri kieliversioineen, Facebook-sivu (facebook.com/helsinkiregioninfoshare), Twitter (@HRInfoshare), kerran kuukaudessa julkaistava sähköinen uutiskirje, Slidesharessa jaettavat PowerPoint-esitykset sekä LinkedIn. Lisäksi on olemassa esittelymateriaaleja suomeksi ja englanniksi, kaksi esittely- tai koulutusvideota (suomi, ruotsi ja englanti) sekä roll-upit, avaimenperiä, kangaskasseja ja tarroja. Tarvittaessa tuotetaan muutakin viestintämateriaalia. Lisäksi tarpeen mukaan annetaan haastatteluja tai kirjoitetaan juttuja muihin viestintäkanaviin.

HRI-palvelu järjestää tai osallistuu erilaisiin tapahtumiin ja esittelee niissä avointa dataa, HRI-toimintaa ja avoimen datan hyödyntämismahdollisuuksia.

Keskeisimpiä vuonna 2019 toteutettavia toimenpiteitä ovat:

Toimenpide-ehdotus	
Laaditaan viestintäsuunnitelma ja tuotetaan sen mukaisesti eri viestintäkanaviin sisältöä, kuten some-postauksia, uutisia, blogikirjoituksia, ohjeita ja haastatteluja sekä kerran kuukaudessa uutiskirje.	
Aikataulu:	2019, jatkuva (viestintäsuunnitelman mukaisesti).
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien HRI-vastaavat, kaupunkien viestintävastaavat ja tiedottajat, ulkopuoliset asiantuntijat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, ostopalveluna, 7000 euroa.
Mittarit:	Relevanttia sisältöä tuotettu, hyvää palautetta.

Toimenpide-ehdotus	
Kokeillaan hankkia ulkopuolisilta ns. vierasblogauksia ja saada omia blogauksia jakoon muihin kanaviin.	
Aikataulu:	2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, ulkopuoliset asiantuntijat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, ostopalveluna, 1000 euroa.
Mittarit:	Blogauksia julkaistu, hyvää palautetta.

Toimenpide-ehdotus	
Tehdään koonti avoimen datan menestystarinoista (esim. esite tai ppt-esitys)	
Aikataulu:	2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, tiedon avaajat ja hyödyntäjät.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, tarvittaessa ostopalveluna.
Mittarit:	Koonti tehty ja hyödynnetty viestinnässä

Toimenpide-ehdotus	
Selvitetään, voisiko kaduilla olevia infonäyttöjä käyttää avoimen datan mainostamiseen.	

Aikataulu:	Kevät 2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, Helsinki Marketing, FVH.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, ostopalveluna, 2000 euroa.
Mittarit:	Selvitetty mainoskampajan toteuttamista ja mahdollisuuksien mukaan myös toteutettu, hyvää palautetta.

Toimenpide-ehdotus	
Järjestetään tietoaaineistojen avaamista ja hyödyntämistä tukevia infotilaisuuksia pääkaupunkiseudun kaupunkien työntekijöille ja mahdollisuuksien mukaan myös yrityksille, kuntalaisille työnväenopistoissa, opettajille jne.	
Aikataulu:	2019 tarpeen mukaan.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, enintään 500 euroa tarjoilukuluja.
Mittarit:	Järjestetty infotilaisuuksia, joihin osallistunut tietoaaineistojen avaamisen ja/tai hyödyntämisen kannalta keskeisiä henkilöitä. Saadaan lisää uusia datanavauksia ja hyödyntämisesimerkkejä.

Toimenpide-ehdotus	
Järjestetään pääkaupunkiseudun kaupunkien työntekijöille datan avaamista ja hyödyntämistä tukevia koulutustilaisuuksia.	
Aikataulu:	1-2 koulutusta vuoden 2019 aikana.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat, kaupunkien ao. asiantuntijat ja koulutuspalvelut.
Kustannusarvio:	Maksuton PKS-kaupunkien työntekijöille, mahdolliset palkkiot ulkopuolisille kouluttajille enintään 1000 euroa.
Mittarit:	Koulutustilaisuuksia on järjestetty. Niihin on osallistunut organisaatioiden tietoaaineistojen avaamisen kannalta keskeisiä henkilöitä. Palaute koulutuksista on vähintään hyvä. Saadaan lisää datanavauksia ja avoimen datan hyödyntämistä.

Toimenpide-ehdotus	
Esitellään HRI:n toimintaa ja pääkaupunkiseudun avointa dataa relevanteissa tapahtumissa (esim. Kuntamarkkinat, Paikkatietomarkkinat).	
Aikataulu:	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat, viestintä.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, mahdolliset kulut esittelytilasta tms. enintään 2000 euroa.
Mittarit:	HRI-palvelu on ollut aktiivisesti esillä relevanteissa tapahtumissa.

Toimenpide-ehdotus	
Kokeillaan maksaa some-näkyvyydestä.	
Kokeillaan, miten sosiaalisen median näkyvyydestä maksaminen vaikuttaa HRI:n näkyvyyteen Facebookissa ja Twitterissä.	
Aikataulu:	Kevät 2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, kustannukset enintään 500 euroa.
Mittarit:	Facebook- ja Twitter-seuraajien määrä sekä HRI:n viestintää nähneiden ihmisten määrä ennen ja jälkeen kokeilun.

2.6. Juridiikka

Tietoaineistojen avaamisessa huomioitavien lainsäädännöllisten seikkojen osalta (mm. tietosuoja ja tietoturva) hyödynnetään kaupunkien oikeuspalvelujen asiantuntemusta. Lisäksi aiheen tiimoilta tehdään yhteistyötä kansallisella tasolla niin valtion kuin muiden kuntien kanssa.

Toimenpide-ehdotus	
Huomioidaan datan avaamisessa tietosuoja- ja tietoturva-asiat.	
Huomioidaan data-avauksissa kaupunkien ohjeistusten mukaisesti tietosuoja- ja tietoturva-asiat sekä konsultoidaan tarpeen mukaan kaupunkien tietosuojavastaavia.	
Aikataulu:	Jatkuva.

Vastuuhenkilöt:	HRI:n ohjausryhmä, PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt, kaupunkien oikeuspalvelut ja tietosuojavastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Datan avaamisessa on huomioitu dataan liittyvät tietosuoja- ja tietoturva-asiat.

2.7. Yhteistyö muiden tietoa avaavien ja hyödyntävien toimijoiden kanssa

HRI-palvelun keskeisiä sidosryhmiä ovat:

- Pääkaupunkiseudun kaupunkien johto, tietohallinto, viestintä ja hallintokunnat sekä yrityspalvelut
- Forum Virium Helsinki (FVH)
- Pääkaupunkiseudun ulkopuolella olevat suuret kaupungit, erityisesti Tampere, Turku ja Oulu (ns. kuutoskaupungit)
- Valtio, erityisesti valtiovarainministeriö ja Väestörekisterikeskus: avoimen datan ohjelma avoindata.fi -dataportaaleineen
- Tilastokeskus
- Sitra
- Kehittäjät ja kehittäjäyhteisöt kuten Helsinki Loves Developers, järjestöt ja vastaavat toimijat, kuten Open Knowledge Finland (OKF) ja mahdolliset muut tiedon avaamista edistävät järjestöt
- Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset
- Kuntaliitto
- Media datajournalismin osalta
- Yritykset esimerkiksi sovellusten osalta
- Kansainväliset verkostot ja toimijat kuten Eurocities, Open and Agile Smart Cities (OASC), Open Data Institute (ODI)

Toimenpide-ehdotus	
Jatketaan yhteistyötä kuutoskaupunkien kesken.	
Tavoitteena edistää datan avaamista ja hyödyntämistä jakamalla oppeja ja kehittämällä toimintatapoja erityisesti datojen harmonisoinnin, rajapintojen standardoinnin, dataportaalin kehittämisen, viestinnän ja hyödyntämisen edistämisen osalta.	
Aikataulu:	2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kuutoskaupunkien avoimen datan toimijat, FVH.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, kuluja tapaamisista enintään 1000 euroa.
Mittarit:	Yhteistyötä tehty.

Toimenpide-ehdotus	
Tiivistetään yhteistyötä PKS-kuntayhtymien kanssa.	
Arvioidaan säännöllisesti pääkaupunkiseudun kuntayhtymien (HSY ja HSL) kanssa yhdessä tulevia data-avauksia ja datojen hyödyntämistoimia sekä mahdollisia muita avoimen datan yhteistyötä.	
Aikataulu:	Esim. palaveri puolivuositain.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja kuntayhtymien edustajat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Yhteistyö ja tiedonvaihto sujuvaa.

Toimenpide-ehdotus	
Tiivistetään yhteistyötä avoindata.fi:n kanssa.	
Arvioidaan ja suunnitellaan säännöllisesti avoimen datan yhteistyötoimia valtion avoindata.fi:n taustatahojen kanssa.	
Aikataulu:	Esim. palaveri puolivuositain.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja avoindata.fi:n edustajat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Yhteistyö ja tiedonvaihto sujuvaa.

Toimenpide-ehdotus	
Tutustutaan muissa maissa käynnissä oleviin avoimen datan toimiin sekä jaetaan tietoa omista suunnitelmista ja kokemuksista.	
Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan kansainvälisiin yhteistyöverkostoihin ja -hankkeisiin. Mahdollisia yhteistyötahoja ovat mm. Eurocities-verkosto ja sen jäsenkaupungit, Open and Agile Smart Cities OASC -verkosto, Euroopan Komission innovaatiotoimi ja Open Data Institute ODI.	
Aikataulu:	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien HRI-vastaavat, kv-vastaavat.

Kustannusarvio:	Virkatyönä, mahdollisia matkakuluja, enintään 2500 euroa.
Mittarit:	Yhteydenotot ja tapaamiset sekä mahdolliset yhteistyötoimenpiteet eri toimijoiden kanssa.

2.8. Palvelun hallinta ja ylläpito

HRI-palvelu on toiminut vuodesta 2014 alkaen ns. ylläpitovaiheessa HRI:n pääsopimuksen mukaisesti. Pääkaupunkiseudun kaupunginhallituksissa 2012 tehtyjen päätösten mukaisesti HRI huolehtii avattavien tietoaaineistojen jatkuvuudesta ja laadusta sekä tukee julkisen sektorin osapuolia tiedon avaamisessa. HRI:n ns. clearing house -toiminto on ollut Helsingin kaupungin tietokeskuksen vastuulla. Helsingin kaupungin organisaatiouudistuksessa 1.6.2017 tietokeskus ja HRI-palvelu siirtyivät osaksi Helsingin kaupunginkansliaa.

Palvelun hallinta ja ylläpito sisältävät muun muassa palvelun rahoittamisen, mahdollisten osaprojektien käynnistämisen, avoimen tiedon periaatteiden noudattamisen tietotuotannossa, kaupunkikohtaisten vastuuhenkilöiden nimeämisen sekä toimintamallin toteuttamiseen kohdennettujen henkilötyökuukausien hyödyntämisen sovitulla tavalla. Ylläpitovaiheessa kaupungit ovat sitoutuneet osoittamaan HRI-palveluun henkilötyöpanosta vuosittain seuraavasti: Helsinki 24 htkk, Espoo 12 htkk, Vantaa 12 htkk ja Kauniainen 2 htkk.

Em. kaupunkien HRI-henkilötyökuukaudet mahdollistavat mm. seuraavat toimet: kaupungin tiedontuottajien opastus, tietoaaineistojen muokkaus julkaisukuntoon, metatietojen määrittely sekä viestintä data-avauksista, niiden hyödyntämisestä ja tulevista toimista. Avauksia suunnitellaan kartoittamalla tietoaaineistoja ja tiedontuotantoprosesseja mm. kokonaisarkkitehtuuritoimijoiden kanssa. Samalla organisaatioita kannustetaan yhteistyöhön muiden kuntien ja toimialojen välillä.

Avoimen tiedon toimintamalli on osa em. kaupunkien normaalitoimintaa ja siten on tärkeää, että se sisältyy kaupunkien tietotekniikkaohjelmiin tai vastaaviin linjauksiin (esim. Helsingissä asia on sisällytetty kaupungin strategiaan 2017-2021).

HRI:n operatiivista toimintaa ohjaa, linjaa, seuraa ja arvioi ohjausryhmä. Toimenpiteiden toimeenpanossa ja seurannassa hyödynnetään eri työkaluja (mm. Trello ja Slack). Lisäksi toimintaa itsearvioidaan säännöllisesti.

Toimenpide-ehdotus
Seurataan aktiivisesti HRI-palvelun toimintaa ja kehitystä.
Viime vuosina HRI:n seurantaindikaattorina on ollut data-avausten määrä. Vuonna 2018 luotiin kuutoskaupunkien yhteistyönä uusi seurantataulukko kuvaamaan suomalaisten kaupunkien data-avausten tilannetta. HRI huolehtii em. seurantataulukon tietojen päivityksestä pääkaupunkiseudun kaupunkien osalta.

Lisäksi seurataan hri.fi-sivuston käytöstä kertyvää Google Analytics -dataa ja huomioidaan myös avoindata.fi -palvelun kautta tehdyt lataukset. Seurantatietoa saadaan myös Twitteristä, Facebookista ja uutiskirjeestä.	
Aikataulu:	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien tietohallinto.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Toimintaa seurataan relevantein mittarein.

Toimenpide-ehdotus	
Kerätään käyttäjäpalautetta ja huomioidaan se toiminnan kehittämisessä.	
Aikataulu:	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat, viestintä.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, mahdollisesti myös ostopalveluna enintään 1000 euroa.
Mittarit:	Palautetta kerätty ja hyödynnetty toiminnan kehittämisessä.

Toimenpide-ehdotus	
Vahvistetaan HRI-tiimin taitoja hyödyntää sosiaalisen median kanavia markkinoinnissa.	
Aikataulu:	Kevät 2019.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, viestintä.
Kustannusarvio:	Virkatyönä ja osittain myös ostopalveluna enintään 2000 euroa.
Mittarit:	Koulutusta saatu ja koulutuksen oppeja toimeenpantu.